

CONSULTA PÚBLICA PLATER

Juny 2023

Projecte d'energia èolica de participació ciutadana basat en els principis de sostenibilitat, proximitat i democratització de l'energia

- **Considerem que s'ha descrit adequadament el problema? Hi ha aspectes que no s'han tingut en compte i que haurien de ser valorats per la Generalitat de Catalunya?**

A les problemàtiques identificades, caldria afegir les complexitats derivades de la distribució desigual de la població a Catalunya, concentrada especialment a les zones costaneres i a l'entorn de les àrees metropolitanes de Barcelona i Tarragona. Això suposa una disponibilitat de sòl molt desigual entre aquestes àrees i les de l'interior del país, amb una densitat de població molt menor i amb una major disponibilitat de sòl no urbanitzat.

Això, afegit a la distribució desigual dels recursos energètics, especialment de l'eòlica, comporta una distribució desigual dels projectes eòlics en el territori, que es s'ubiquen principalment a les Terres de l'Ebre i a Ponent.

A més, el règim de vents a Catalunya no permet la instal·lació d'aerogeneradors en qualsevol indret, sinó que acostuma a ser necessari guanyar altitud i situar-se a les carenes de les serralades. Aquest fet limita les possibles ubicacions dels projectes eòlics, essent inviablès moltes planes o polígons industrials, a diferència del que es pot veure a altres països d'Europa.

Cal afegir la problemàtica del retard crònic i acumulatiu en la implementació de projectes d'energies renovables a Catalunya. Malauradament som a la cua d'Europa, tot i disposar d'un marc legislatiu específic i amb uns objectius clars pel 2050. Per altra banda des d'Europa s'estan donant signes clars d'accelerar i incrementar la implementació de projectes renovables. En aquest sentit és important subratllar que el plantejament d'aquest pla territorial sectorial no pot significar de cap manera un nou retard, ni un fre a la tramitació de nous projectes ni dels projectes en curs.

- **Creiem convenient disposar d'un pla territorial que planifiqui el desplegament de les energies renovables sobre el territori a Catalunya com a solució a les problemàtiques detectades?**

És important disposar d'un pla territorial que vagi més enllà d'establir zones d'exclusió tal i com es descriu als criteris específics per a la implantació de parcs eòlics de l'article 8.2 del Decret Llei 16/2019 de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables:

8.2 Es consideren zones no compatibles amb la implantació de parcs eòlics els espais naturals d'especial protecció (ENPE), les zones d'especial protecció de les aus (ZEPA) i els espais naturals inclosos al PEIN de superfície inferior a 1.000 ha. [...]

El pla territorial ha de ser l'instrument que permeti flexibilitzar aquest marc estàtic i buscar l'encaix a projectes que, donades les seves característiques, no siguin incompatibles amb els valors de protecció i conservació d'aquests espais, aspecte que ja contempla el mateix punt del DL 16/2019:

[...] Això no obstant, mitjançant estudis i anàlisis específics, que s'han de reflectir en un pla territorial sectorial, es pot modificar i precisar aquest criteri.

D'altra banda, atès el retard acumulat a Catalunya, el que no seria admissible, és que la redacció i tramitació d'aquest nou pla territorial suposi un nou retard en la transició energètica de Catalunya, ni esdevinir una nova moratòria de facto per a la tramitació de nous projectes ni un fre als projectes en curs. Els projectes que estan en tramitació han de

seguir-ho fent ja que, d'altra manera, al ritme actual no assolirem els objectius del 2030, ni en tota probabilitat els del 2050.

- **Hi ha altres impactes positius o negatius derivats del marc normatiu vigent que no s'hagin posat de manifest en la documentació adjunta?**

Un impacte negatiu de mantenir el marc normatiu vigent és que suposa, a la pràctica, la impossibilitat d'instal·lar aerogeneradors a pràcticament tota l'àrea metropolitana de Barcelona, fet que accentuarà encara més el dèficit del balanç producció-consum d'energia a mesura que es vagi desplegant la transició energètica a Catalunya.

Una segona derivada negativa és la necessitat de transport de l'energia generada a centenars de quilòmetres de Barcelona, amb els impactes ambientals associats i la ineficiència energètica que això suposa.

- **Considereu que hi ha aspectes negatius en el marc normatiu que calgui millorar, en relació als criteris que regeixen la implantació d'energies renovables en el territori?**

El marc normatiu actual no diferencia, en el cas de l'eòlica, entre projectes de grans dimensions, de múltiples aerogeneradors, i els projectes petits, d'un o dos aerogeneradors. S'apliquen les mateixes restriccions i àrees d'exclusió, mentre que els impactes son evidentment diferents.

Una metodologia encertada que podria esmenar aquest defecte seria, a l'empara de la segona part de l'article 8.2 del Decret llei 16/2019, aplicar els criteris de la [Guidance document on wind energy developments and EU nature legislation \(2019\)](#) de la Comissió Europea, on s'afirma que "La Directiva Hàbitats no exclou, a priori, els desenvolupaments de parcs eòlics dins o adjacents als espais Natura 2000. Aquests s'han d'avaluar cas per cas."

Això permetria el desplegament de projectes d'un o dos aerogeneradors a l'entorn de les zones del país on es concentra la major part del consum energètic, facilitant el compliment del que estableix l'article 19 de la Llei 16/2017 de canvi climàtic:

c) Promoure les mesures necessàries en l'àmbit de les energies renovables perquè el consum elèctric de Catalunya provingui -en un 50% l'any 2030 i un 100% l'any 2050- d'aquestes fonts renovables, prioritzant la proximitat de la producció elèctrica d'origen renovable als centres de consum.

Cal tenir en compte que els aerogeneradors terrestres disponibles al mercat d'elevada eficiència son del rang de 4 a 7 MW. Per les característiques del recurs eòlic a Catalunya els aerogeneradors de petita dimensió i potència (inferior a 1 MW) no resulten econòmicament viables ni energèticament eficients.

El Decret 16/2019 permet projectes fotovoltaics de fins a 1 ha (equivalent a 500 kW) en espais Xarxa Natura 2000, mentre que no s'aplica cap excepció similar per a l'eòlica, quan l'ocupació de superfície és molt menor per kW instal·lat (0,3 ha/MW tal com s'indica al Document Inicial Estratègic del PLATER)

- **Quins criteris creieu que caldria tenir en compte per al desplegament de les energies renovables en el territori?**

Si bé els objectius de reducció d'emissions s'han d'assumir en conjunt, els criteris de desplegament de les energies renovables no poden ser els mateixos per a tota Catalunya, ja que les característiques de cada territori són diferents.

Cal facilitar la implantació de projectes d'energia eòlica també prop dels grans nuclis urbans, no només per una raó energètica, sinó per una raó pedagògica i exemplificadora. Això comporta aplicar criteris i directrius d'implantació més flexibles a l'entorn de nuclis urbans, incloent espais naturals, per a projectes d'un o dos aerogeneradors.

Cal introduir un criteri de facilitació de les comunitats energètiques en nuclis urbans considerant les particularitats de l'energia eòlica, d'acord amb el que inclouen la Directiva 2018/2001 de foment de les energies renovables i la Directiva 2019/944 de regulació del mercat elèctric, que indiquen que s'han de donar avantatges competitiu a les comunitats energètiques ja que tenen desavantatges intrínsecs que en dificulten el seu desenvolupament.

Cal adoptar l'enfocament de la solidaritat intercomarcal també des de l'òptica de les àrees urbanes envers les rurals, que concentraran la major part d'aquestes instal·lacions: cada territori ha d'aportar segons les seves capacitats i característiques, però també ha d'assumir esforços segons les seves necessitats.

El disseny i la planificació de la xarxa de distribució i transport són elements essencials, que han d'anar molt ben coordinats amb la planificació territorial de les energies renovables.

- **Cal comptar amb mecanismes participatius del territori en la presa de decisions mitjançant l'habilitació de canals de participació del teixit econòmic i social i de la ciutadania?**

La participació dels agents socials en la presa de decisions i en la planificació del desplegament de les energies renovables ha de suposar l'assoliment d'un consens prou ampli perquè el desplegament de les energies renovables es faci de forma efectiva per complir amb els compromisos per al 2030 i 2050 que recull la PROENCAT 2050.

La participació directa de la ciutadania en els projectes ha de ser un objectiu en sí mateix, per tant cal aplicar supòsits que n'afavoreixin la proliferació i en simplifiquin la tramitació.

L'administració local (ajuntaments) és clau de cara a l'acceptació social i són qui millor coneixen la seva realitat del seu territori. Han de participar de manera decisiva en la ubicació dels projectes i les tecnologies (eòlica o solar FV) a implementar en els seu territori. És especialment significatiu el seu paper en municipis petits i amb poca densitat de població.

- **Creieu que l'enfocament del PLATER plantejat al document adjunt és l'adequat per constituir un pla territorial que sigui un instrument útil i eficient per resoldre les problemàtiques detectades?**

El PLATER ha de ser una eina que simplifiqui la tramitació de projectes que es vulguin implantar a les àrees compatibles seleccionades i que presentin poca complexitat des del punt de vista ambiental, paisatgístic, urbanístic, etc. però també ha de servir per

superar el marc rígid d'implantació que impossibilita el desenvolupament de projectes a les zones on hi ha menor disponibilitat de terreny.

I en cap cas ha de significar una nova frenada en la tramitació i implementació de projectes renovables.

